

www.amu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

№-17 (1756) 17 oktyabr 2022-ci il

**Tədris Cərrahiyyə
Klinikasına yeni
direktor təyin olunub**

səh. 2

**Böyük Elmi Şura və
Fakültə Elmi şuralarına
seçkilər keçirilib**

səh. 4

ATU Avrasiya universitetlərinin beynəlxalq reytingində qalib oldu

**Beynəlxalq sertifikat və mükafat ATU-nun rektoru,
professor Gəray Gəraybəyliyə təqdim olunub**

səh. 2

**Universitetimizin
stendi Bakı
Beynəlxalq Kitab
Sərgisində**

səh. 6

**Qazilərimiz ATU
rəhbərliyinin diqqət
mərkəzində**

Rektor Gəray Gəraybəyli Tədris
Cərrahiyyə Klinikasında müalicə alan
qazini ziyarət edib

səh. 2

**256 tələbəmiz Türkiyədə
yay təcrübəsi keçib**

Prorektor Orxan İsayev: Onlar çoxsaylı
xəstələrin müayinə və müalicəsində
müşahidəçi qismində iştirak ediblər

səh. 4

**COVID-19 bitir, qrip
mövsümü gəlir...**

Kəskin respirator virus
infeksiyalarından necə
qorunaq?

səh. 7

**“Pediatriyanın aktual
problemləri” ATU-da
müzakirəyə çıxarılıb**

Uşaqların sağlamlığı Azərbaycanda
dövlət siyasətinin prioritetlərindən
birdir

səh. 3

Qazilərimiz ATU rəhbərliyinin diqqət mərkəzində

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasında 44 günlük Vətən müharibəsi iştirakçıları, qazilərimizin müalicəsi davam etdirilir. Universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli hazırda klinikada müalicə alan qazi Natiq Salahovu ziyarət edərək onun səhhəti, müalicəsinin gedişi ilə maraqlanıb.

Rektor Gəray Gəraybəyli Tədris Cərrahiyyə Klinikasında müalicə alan qazini ziyarət edib

Rektor bildirib ki, şanlı Zəfəri bizlərə bəxş edən müharibə iştirakçılarına diqqət və qayğı göstərmək vətəndaş olaraq hər birimizin ən ümdə işi olmalıdır və klinikanın əməkdaşları bu gənclərin sağlamlıqlarına qovuşması üçün əllərindən gələni əsirgəmir. Vətən müharibəsində iştirak edən bütün hərbiçilərimizin onun üçün doğma və əziz olduğunu qeyd edən rektor, qazimə tezliklə sağlamlığına qovuşmasını arzulayıb.

ATU-nun Travmatologiya və ortopediya kafedrasının müdiri, dosent Cəfər Nəsirli rektora müalicənin gedişi ilə bağlı ətraflı məlumat verib. Xatırladı ki, Natiq Salahov torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi uğrunda döyüşlərdən birində ağır yaralanıb və hər iki ayağını itirib. Qazilərimizlə bağlı həyata keçirilən genişmiqyaslı dəstək tədbirləri çərçivəsində Natiq üçün xüsusi protez sifariş verilib və hazırda xəstə həmin protezlə bütün hərəkətləri icra edə bilir. Həkim əməliyyatın uğurla keçdiyini, qazımızın hərəkətlərində heç bir problem yaşamaması üçün ona hər cür yardım göstərildiyini bildirib. Qeyd edək ki, dövlətimizin xüsusi qayğısı ilə həyata keçirilən genişmiqyaslı dəstək tədbirləri çərçivəsində bütün qazilərimizin müalicəsi aparılır və reabilitasiya xidmətləri göstərilir.

Tədris Cərrahiyyə Klinikasına yeni direktor təyin olunub

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasına yeni direktor təyinatı olub.

Səhiyyə nazirinin əmri ilə türkiyəli mütəxəssis, Adnan Menderes Universiteti Tibb fakültəsinin təcili tibbi yardım kafedrasının dosenti Mücahit Avcil klinikanın direktoru təyin edilib.

Yeni direktoru səhiyyə nazirinin müavini İlqar Qasimov, Rasim İsmayilov və ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli kollektivə təqdim edib.

Xatırladaq ki, bunadək klinikanın direktoru professor Surxay Hədiyev idi.

20 əcnəbi tələbə rezidenturaya qəbul edilib

Əcnəbi vətəndaşların rezidenturaya qəbul imtahanları keçirilib. Ənənəvi olaraq iki mərhələdən ibarət imtahanın birinci hissəsində dil bilikləri yoxlanılıb. Növbəti mərhələdə isə namizədlər komissiya üzvləri ilə müsahibədən keçiblər.

Rezidentura üzrə imtahan komissiyasına müxtəlif ixtisasları təmsil edən mütəxəssislər daxildir. Müsahibədən sonra komissiyanın yekun rəyi ilə bu il ATU-nun Rezidentura şöbəsinə 20 xarici vətəndaş qəbul edilib. Onlar müxtəlif ixtisaslar – marmoginekologiya (5 nəfər), dermatovenerologiya (3 nə-

fər), oftalmologiya (3 nəfər), ortodontiya (2 nəfər), üz-çənə cərrahiyyəsi (2 nəfər), onkologiya, endokrinologiya, şüa diaqnostikası, ortopedik stomatologiya, fizioterapiya və tibbi bərpa ixtisasları üzrə rezidentura təhsili alacaqlar.

Qeyd edək ki, ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, dosent Orxan İsayevin sədr olduğu qəbul komissiyasının üzvləri Təbiyyə işləri üzrə prorektor, dosent Zülfüqar Musabəyov, Rezidentura və magistratura şöbəsinin müdiri, professor Mələhət Sultanova, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri, dosent Müşfiq Orucov və həmin şöbənin müdir müavini Nigar Ələkbərova.

ATU Avrasiya universitetlərinin beynəlxalq reytingində qalib oldu

"IAAR EUR-2022" beynəlxalq sertifikat və mükafatı ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyliyə təqdim olunub

Avrasiya universitetləri arasında keçirilən "IAAR EUR-2022" reytinginə yekun vurulub. Akkreditasiya və Reyting üzrə Müstəqil Agentliyin (IAAR) keçirdiyi ekspert qiymətləndirməsinin nəticələrinə əsasən, Azərbaycan Tibb Universiteti qaliblərdən biri olub, tibb universitetləri arasında ilk üçlükdə yer alıb.

Beynəlxalq Akkreditasiya və Reyting Agentliyi yüksək akademik nailiyyətləri və IAAR reyting araşdırmalarının aparılmasına qatılaraq, qətiyyətli dəstək nümayiş etdirdiyinə görə ATU-nu "IAAR Avrasiya Tibb Universiteti" mükafatına layiq görüb. Beynəlxalq reytingin nəticələrini əks etdirən sertifikat və mükafat Almatıda keçirilən VI Mərkəzi Asiya Beynəlxalq Forumunda Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyliyə təqdim olunub.

Qeyd edək ki, "IAAR EUR" reyting araşdırması zamanı universitetdə təhsilin keyfiyyəti, elmi potensial, beynəlxalq aləmdə tanınma və akademik nüfuz dəyərləndirilir. Ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin keyfiyyətinin hərtərəfli araşdırılmasına yönəlmiş "IAAR EUR" reytingi beynəlxalq metodoloji standartlar əsasında aparılır və universitetlərin global təhsil və dünya tədqiqat məkanına inteqrasiyasını təşviq edir.

Beynəlxalq reyting rəqəmsal texnologiyalar əsasında Webometrics elementləri ilə formalaşır ki, bu da qiymətləndirmədə subyektiv yanaşmaların olmasına imkan vermir. Araşdırma zamanı təhsil müəssisəsinin işində şəffaflıq, obyektivlik, məlumat mənbələrinin əlçatan olmasına xüsusi diqqət yetirilir. Araşdırmanın metodologiyası IREG (Akademik Reyting və Mükəmməllik Rəsədxanası) beynəlxalq auditinin nəticələrinə əsasən beynəlxalq ekspertlər tərəfindən təsdiqlənib.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Tibb Universitetinin tədris proqramları bu ilin əvvəlində Azərbaycan səhiyyəsinin tarixində ilk dəfə olaraq beynəlxalq akkreditasiyadan keçib. Bu, ATU-nun beynəlxalq nüfuzunun artmasının göstəricisi olmaqla yanaşı, məzunların diplomlarının xarici ölkələr tərəfindən tanınması və onların nüfuzlu tibb müəssisələrində iş tapması baxımından da irəliləyən doğru böyük bir addımdır.

ÜST-ün nümayəndələri ilə görüş keçirilib

Azərbaycana malyariyadan azad ölkə statusunun verilməsi üçün araşdırmalar aparılıb

Oktyabrın 3-dən 14-dək Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) Malyariya qrupu ölkəmizdə səfərdə olub. Qrupun əsas məqsədi Azərbaycana malyariyadan azad ölkə statusunun verilməsi üçün bu istiqamətdə araşdırma aparmaq idi.

Qeyd edək ki, ÜST ölkəmizdə ilkin sertifikatlaşdırma missiyasını bu il mayın 16-20-də həyata keçirib. İyun-da isə Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyi

Milli eliminasiya hesabatını Qlobal Malyariya Proqramına təqdim edib. Bu səbəbdən müstəqil araşdırma qrupunun rəhbəri Keith Carter və qrup üzvü Reza Majdraden, Azərbaycan üzrə Qlobal Malyariya Proqramının Eliminasiya şöbəsinin müdiri Elxan Qasimov, ictimai səhiyyə üzrə mütəxəssisi Elturan İsmayilov Azərbaycan Tibb Universitetində olublar.

ATU-nun Elmi işlər üzrə prorektoru, dosent Rauf Bəylərov qrup rəhbərinə

universitetin tarixi və fəaliyyəti barədə geniş məlumat verib. Universitetin məzunlarının Avropanın nüfuzlu klinikalarında çalışdığını, bu yaxınlarda proqramlarımızın beynəlxalq akkreditasiyadan keçdiyini bildiren prorektor, bu səbəbdən ATU-da təhsil almaq üçün maraqlı olan xarici vətəndaşların sayının ilbəil artdığını qeyd edib: "Hazırda 2500-dən artıq əcnəbi şəxs Tibb Universitetində təhsil alır. Dünyanın nüfuzlu ali təhsil müəssisələri ilə əlaqələrimiz var. Bu universitetlərlə elmi-praktik, müəllim-tələbə mübadiləsi aparırıq. O cümlədən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə də müqaviləmiz mövcuddur və bu təşkilatla qarşılıqlı əməkdaşlıq şəraitində əlaqələrimizi davam etdiririk".

Prorektor, həmçinin malyariya xəstəliyi ilə bağlı ölkəmizdəki əvvəlki durum və bu istiqamətdə aparılan gərgin mübarizədən söhbət açıb. Aparılan mübarizənin effektiv təsiri nəticəsində malyariya xəstəliyinin 2013-cü ildən

etibarən kökünün kəsildiyini bildirib, son 3 ildə isə ümumiyyətlə qeydə alınmadığını vurğulayıb.

Epidemiologiya və biostatistika kafedrasının müdiri, professor İbadulla Ağayev, Tibbi mikrobiologiya və immunologiya kafedrasının müdiri, professor Həqiqət Qədirova, İctimai səhiyyə fakültəsinin dekanı, professor Anar Ağayev, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri, dosent Müşfiq Orucov, Tibb təhsili və innovasiya şöbəsinin müdiri Aygün Babayeva da öz çıxışlarında ölkəmizdə malyariya xəstəliyinə qarşı aparılan mübarizədən, Azərbaycan hökumətinin bu mübarizəyə verdiyi dəstəkdən, bu sahədə fədakarlıq göstərən alimlərimizin misilsiz xidmətlərindən, müvafiq tədris prosesi, çoxsaylı tədqiqat işlərindən, tələbələrin parazitologiya sahəsində qazandığı praktik təcrübədən və s. söhbət açıblar.

Qrupun rəhbəri Keith Carter isə öz çıxışında bildirib ki, Azərbaycana gəlmişlərinin məqsədi malyariya ilə

bağlı vəziyyəti hərtərəfli öyrənmək, bu istiqamətdə görülən işlərlə yaxından tanış olmaqdır: "Ümidvaram ki, bu missiyanın sonunda malyariya xəstəliyinin kökünün kəsilməsi ilə bağlı eliminasiyada qeyd olunanlar tərəfimizdən təsdiqini tapacaq, hesabatda əks olunanların şahidi olcağıq".

Qrup üzvü Reza Majdraden də çıxışı zamanı BMT-nin "2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsində Gündəlik"də əksini tapan Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri çərçivəsində 35 ölkədə malyariyanın eliminasiyasına nail olmağın məqsəd kimi qarşıya qoyulduğunu qeyd edib: "Belə azad ölkələrdən biri kimi Azərbaycan da öz namizədliyini irəli sürüb. Biz də bunu araşdırmaq missiyası ilə Azərbaycana təşrif gətirmişik. Gördüklərimiz, tanış olduqlarımız eliminasiyanın təsdiqinə imkan verərsə, o zaman sizin ölkəyə sertifikat təqdim edəcəyik".

Sonda qrup üzvlərini maraqlandıran suallara yerli mütəxəssislər ətraflı şəkildə cavab veriblər. Mütəxəssislərimizin bu sahədə keçirdiyi mübarizə yolu qonaqlar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

ATU-nun rektoru VI Mərkəzi Asiya Beynəlxalq Forumunda iştirak edib

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli Qazaxıstanın Almatı şəhərində təhsilin keyfiyyətinin təmin edilməsi üzrə VI Mərkəzi Asiya Beynəlxalq Forumunda iştirak edib. "Qlobal təhsil məkanında transmilli qarşılıqlı fəaliyyət" mövzusunda

həsr olunmuş tədbirə Hollandiya, Hindistan, Türkiyə, Latviya, Moldova və digər dövlətlərdən universitet rəhbərləri, təhsil ekspertləri qatılıblar.

Professor Gəray Gəraybəyli forumda "Tibb təhsilində tədrisin keyfiyyətinin artmasında rəqəmsal texnologiyaların rolu" mövzusunda çıxış edib. O, ATU-da son illər aparılan islahatlar, tədris proqramında ki yeniliklər, pandemiya dönməində uğurla tətbiq edilən rəqəmsal texnologiyalar barədə iştirakçılara ətraflı məlumat verib.

Forumda "Qlobal reallığın təhsilin inkişafına təsiri", "Universitet memarlığı: Yeni modellər və imkanlar", "Tələbə yönlü yanaşma: idarəetmə və mədəniyyət", "Reyting - akademik liderliyə gedən yol" mövzularında panel sessiyaları baş tutub. Beynəlxalq təşkilatlar

və agentliklərlə əməkdaşlığın genişləndirilməsi, keyfiyyət mədəniyyətinin yüksəldilməsi və akademik ictimaiyyətlə əmək bazarı arasında konstruktiv əlaqənin yaradılması istiqamətində müzakirələr aparılıb.

Forumun sonunda isə bəzi universitetlərə Akkreditasiya və Reyting üzrə Müstəqil Agentliyin (IAAR - Independent Agency For Accreditation and Rating) sertifikatları təqdim olunub. Xatırladaq ki, Dünya Tibb Təhsili Federasiyası tərəfindən 2017-ci ildən etibarən rəsmi şəkildə tanınan IAAR təşki-

latı indiyədək 12 ölkədən 125 ali təhsil müəssisəsini akkreditasiyadan keçirib ki, bu siyahıya Azərbaycan yeganə olaraq ATU daxildir.

Qeyd edək ki, nümayəndə heyətimizin tərkibində ümumi işlər üzrə prorektor Nizami Adilov və rektorun müşaviri İlqar Mehrabov da təmsil olunublar.

YAP-ın 30 illiyi münasibətilə tədbirlər keçiriləcək

Tədris və müalicə işləri üzrə prorektor, professor Sabir Əliyevin sədrliyi ilə iclas keçirilib. İclasda ölkəmizdəki ictimai-siyasi vəziyyət, universitetin daxili həyatı, eləcə də yeni tədris ilindən həyata keçirilən yeniliklər haqda müzakirələr aparılıb.

Yeni Azərbaycan Partiyasının ATU üzrə ərazi təşkilatının sədri, professor S.Əliyev gələn il YAP-ın yaradılmasının 30 illiyinin tamam olduğunu, bu münasibətlə universitetdə müxtəlif tədbirlər planlaşdırıldığını görüş iştirakçılarının nəzərinə çatdırıb. Prezident İlham Əliyevin 2023-cü ilin ölkəmizdə "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında 29 sentyabr 2022-ci il tarixli

Sərəncamının ulu öndərin Azərbaycan xalqı qarşısında tarixi xidmətlərinin və siyasi irsinin

daha dərinəndə araşdırılması və təbliği istiqamətində yeni imkanlar açdığı vurğulanıb. Qeyd olunub ki, ümummilli lider istər sovet dövründə, istərsə də müstəqillik illərində Azərbaycana rəhbərlik edərkən öz xalqına, onun milli-mənəvi dəyərlərinə, dövlətçilik məfkurəsinə daim sadıq olub. Böyük intellektə, geniş dünyagörüşünə, qeyri-adi rəhbərlik qabiliyyətinə malik Heydər Əliyevin imza atdığı bütün qərarlar Azərbaycanın gələcək sosial-iqtisadi, mədəni və mənəvi tərəqqisinin təmin edilməsinə, dövlətimizin dünya birliyində layiqli yer tutmasına hesablanıb.

Qeyd edək ki, görüşdə prorektorlar, fakültə dekanları, struktur bölmələrin rəhbərləri iştirak edirdi.

ATU-nun Prezident təqaüdçüləri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yüksək nəticələrlə ali məktəblərə daxil olmuş tələbələrə Prezident təqaüdünün verilməsi haqqında oktyabrın 3-də Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, bu il Azərbaycan universitetlərinə ən yüksək balla qəbul olunmuş 102 nəfər Prezident təqaüdünə layiq görülüb.

Təqaüdə layiq görülmə 23 tələbə Azərbaycan Tibb Universitetində təhsil alacaq. Bu 23 nəfərin 7-si I Müalicə-profilaktika, 15-i II Müalicə-profilaktika, 1-i isə Stomatologiya fakültəsinin tələbəsi adını qazanıb. Ən yüksək – 694.1 bal nəticəsinə sahib Sənan İbrahimlidir. Builki Prezident təqaüdçülərimizi oxucularımıza da təqdim edirik.

1. İbrahimli Sənan Ədalət oğlu
2. Fəzizadə Ləman Mehdi qızı
3. Sadıxova Ləman Səbuhi qızı
4. Vəlikişiyeva Nigar Adil qızı
5. Məmmədli Anar Mübariz oğlu
6. Abdulhəlimova Fidan Fuad qızı
7. Mamedova Fədayə Cabir qızı
8. Dünyamaliyeva Nuray Elnur qızı
9. İskəndərli Tükəzban Hüseyn qızı
10. Əkbərbəyov Əliəkbər Firuz oğlu
11. Ağayeva Leyla Aslan qızı
12. Humaylı Xəlidə Nizami qızı
13. Məmməd Esmanur Elsevər oğlu
14. Rəhimli Nəzrin Rahim qızı
15. Cavadov Ayxan Rövşən oğlu
16. Namazlı Ayten Nazim qızı
17. Nurəddinli Tural Vüsal oğlu
18. Nuriyev Ömər Sənan oğlu
19. Əhmədov İlkin Hikmət oğlu
20. Rəfibəyli Fidan İbad qızı
21. Hümətova Məsər Hafis qızı
22. Fərhadlı Gözəl Rəfayıl qızı
23. Hacılı Rəfiqə Namiq qızı

Tələbələrimizi Prezident təqaüdünə layiq görülmələri münasibəti ilə təbrik edir, onlara tələbəlik həyatında uğurlar arzulayırıq!

"Pediatriyanın aktual problemləri" ATU-da müzakirəyə çıxarılıb

Uşaqların sağlamlığı Azərbaycanda dövlət siyasətinin prioritetlərindən biridir

Azərbaycan Tibb Universitetində "Pediatriyanın aktual problemləri" mövzusunda XII Beynəlxalq Elmi-praktiki Konqres keçirilib. Dövlət himnimizin səslənməsi ilə öz işinə başlayan konqresdə ATU-nun Elmi işlər üzrə prorektor, tibb elmləri doktoru, dosent Rauf Bəylərov açılış nitqi ilə çıxış edib.

Öncə konqres iştirakçılarını və fəxri qonaqları salamlayan prorektor uşaqların hər bir dövlətin, bəşəriyyətin gələcəyi olduğunu vurğulayıb. Bildirib ki, Azərbaycanda dövlət siyasətinin ən böyük istiqamətlərindən biri uşaqların sağlamlığı və onun qorunmasıdır: "Ana və uşaqların sağlamlığı hər zaman diqqət mərkəzindədir. Bu istiqamətdə çoxsaylı işlər görülmüş və addımlar atılmışdır. Azərbaycan Tibb Universitetinin yüksək ixtisaslı həkim-pediatrların hazırlanmasında böyük əməyi var və bu təcrübə daha geniş şəkildə davam etdirilməkdədir. Uşaqların sağlamlıq vəziyyətində baş verən dəyişikliklərin erkən aşkarlanması, onların gələcəkdə ağırlaşmasına qarşı profilaktik tədbirlərin həyata keçirilməsi pediatrların, neonatoloqların, uşaq nevroloqlarının, uşaq cərrahları və digər mütəxəssislərin qarşısında duran mühüm vəzifələrdəndir".

R.Bəylərov bu sahədə xidmətlərə yeni yanaşmanın tətbiq edilməsinin

zəruriliyinə də toxunaraq bildirib ki, uşaqlara yardım göstərən, onların sağlamlığının keşiyində duran həkimlərin bilik və bacarıqları daim təkmilləşdirilməlidir: "Konqresin keçirilməsində əsas məqsəd uşaqlara göstərilən tibbi yardımın təşkilini daha da yaxşılaşdırmaq və təkmilləşdirməkdən ibarətdir. Konqresdə klinik pediatriyanın aktual problemləri, uşaqlarda rast gəlinən xəstəliklər nəticəsində baş verən ölüm hallarının azaldılmasına dair istifadə olunan müasir müalicə üsulları və profilaktik tədbirlərin müzakirəsi olacaq. Əminəm ki, bu möhtəşəm tədbir pediatriya sahəsində tanınmış görkəmli alim və həkimləri bir araya gətirəcək və nəticədə yeni layihələrin daha da səmərəli həyata keçirilməsinə stimül verəcək".

Çıxışının sonunda universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəylinin salamlarını və xoş arzularını tədbir iştirakçılarına çatdıran prorektor konqresin işinə uğurlar diləyib.

Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri üzrə komitəsinin sədri, professor Hicran Hüseynova konqresdə çıxış edərkən dünyanın hər yerində uşaqlara qaçgının xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, əsas ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və möhtərəm prezidentimiz İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi dövlət uşaq siyasəti Azərbaycanda milli strategiyaya çevrilib. Ölkəmizdə uşaqlara həmişə məhəbbətlə yanaşıldığını, on-

ların sağlam və gümrəh, eyni zamanda savadlı və vətənpərvər böyümələri üçün hər cür şərait yaradıldığını vurğulayan komitə sədri, uşaq hüquqlarının müdafiəsi sahəsində real, güclü qanunvericilik bazasının formalaşdığını söyləyib. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın bu sahəyə göstərdiyi diqqət və qayğıdan da bəhs edən H.Hüseynova, onun təşəbbüsü ilə bütün uşaqlar, xüsusilə də həssas qrupa aid uşaqların müdafiəsi ilə bağlı müxtəlif layihələrin həyata keçirildiyini vurğulayıb. O, çıxışında Azərbaycanın, eləcə də dünyanın tanınmış pediatri, mərhum akademik Adilə Namazovanın pediatriya sahəsindəki böyük xidmətlərindən də məmnunluqla söhbət açıb.

Səhiyyə nazirinin müavini Nadir Zeynalov uşaqların sağlam və xoşbəxt olmasına hər zaman xüsusi diqqət yetirdiyini söyləyib. Bildirib ki, uşaqların özləri və onların sağlamlıq problemləri necə müxtəlifdirsə, pediatriyanın istiqamətləri də fərqlidir. Bütün pediatrik ixtisasların bir pediatriya çətirinin altında qərarlaşdığını deyən nazir müavini, bugünkü konqresin pediatriyanın müxtəlif istiqamətlərini əhatə edən mövzulara həsr olunacağına diqqət çəkib: "Düşünürəm ki, 3 gün ərzində elmi sessiyalarda ən son elmi məlumatlar, ən yaxşı beynəlxalq təcrübələr müzakirə olunacaq. İnanıram ki, konqresin iştirakçıları öyrəndiklərini praktikada tətbiq edə biləcəklər. Qeyd etmək lazımdır

ki, ölkə rəhbərliyinin bu məsələyə çox həssaslıqla və diqqətlə yanaşması sayəsində son illərdə uşaqların sağlamlığının qorunması istiqamətində mühüm işlər görülür. Bu istiqamət milli səhiyyənin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir. Dövlət proqramları, uşaqların dispanserizasiyası, profilaktik peyvəndlənməsi, nadir xəstəliklərin müalicəsi üçün zəruri vəsaitlərin ayrılması, həmçinin ixtisaslı kadrların hazırlanması və təkmilləşdirilməsi işinə böyük önəm verilir".

N.Zeynalov tədbir iştirakçılarını səhiyyə naziri Teymur Musayevin salamlarını da çatdırıb və konqresin təşkilində əməyi keçən hər kəsə təşəkkürünü bildirib.

Beynəlxalq Pediatriya Assosiasiyasının prezidenti, professor dr. Ənvər Həsənoğlu, Beynəlxalq Pediatriya Assosiasiyasının seçilmiş prezidenti, Uşaq Sağlamlıq Fondunun sədri, professor

Navin Teker və Avropa Pediatriya Assosiasiyasının prezidenti, professor Massimo Pettoello Mantovani isə tədbirə onlayn qoşulublar. Onlar konqresin işini yüksək qiymətləndirərək, gələcəkdə beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığın daha da inkişaf edəcəyinə əminliklərini bildirdilər.

Açılış mərasimindən sonra konqres öz işini elmi sessiyalarla davam etdirib. Konqresin təşkilatçılarından biri olan Azərbaycan Pediatriya Assosiasiyasının prezidenti, Avropa və Beynəlxalq Pediatrlar assosiasiyalarının üzvü Təranə Tağı-zadənin verdiyi məlumatlara görə, hibrid formada təşkil olunmuş tədbirdə 90-a yaxın iştirakçı onlayn, 200-dən çox nümayəndə əyani olaraq iştirak edib. Qonaqların sırasında Rusiya Pediatrlar İttifaqı, ərəb ölkələrinin pediatr qurumlarının rəhbər şəxsləri də olub.

Arif MƏMMƏDLİ

Oktyabrın 10-da ATU-nun I Müalicə-profilaktika fakültəsinin genişləndirilmiş ümumi iclasında universitetin Böyük Elmi Şurasına və Fakültə Elmi Şurasına seçkilər keçirilib.

hər bir əməkdaşı müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşmalı və üzərində düşən vəzifəni lazımcına yerinə yetirməlidir.

Toplantıda çıxış edən universitetin elmi katibi, professor Nazim Pənahaov yeni qaydalar barədə

sı məsələsinə baxılıb.

İclası ATU-nun Tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev açaraq, tədbir iştirakçılarında Fakültə Elmi Şurasının 5 illik fəaliyyəti haqqında məlumat verib, şuraya daxil olan kafedra müdirlə-

Böyük Elmi Şura və Fakültə Elmi şuralarına seçkilər keçirilib

İclasda giriş nitqi söyləyən ATU-nun Tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev tədris prosesində nizam-intizama riayət etməyin vacibliyinə toxunub. Prorektor qeyd edib ki, bu tədris ilindən etibarən Elm və Təhsil Nazirliyinin təlimatına əsasən universitetdə yeni qaydalar tətbiq olunacaq. Onun sözlərinə görə, bu il qəbul olunan xarici tələbələr sayı çoxluğunu nəzərə alaraq, ingilisdilli bölmələrə və ingiliscə dərs deyən müəllimlərə tələbat da artıb. Bu nöqteyi-nəzərdən hər kafedrada bir neçə müəllimin ingilis dili hazırlığına xüsusi fikir verilməlidir.

Sözünə davam edən prorektor yeni tədris ilində tədris-metodik, elmi-tədqiqat işləri və eləcə də universitetin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi haqqında da toplantı iştirakçılarında geniş məlumat verib. O bildirib ki, kafedra müdirləri və eləcə də universitetin

məlumat verib və bildirib ki, artıq ATU-nun Böyük Elmi Şurasına və Fakültə Elmi Şurasına üzlük üçün beş illik müddət sona çatıb və bu tədris ilində yeni tərkib müəyyənləşməlidir. Buna görə də fakültələrin ümumi yığıncaqlarında hər iki şuranın üzvlüyünə seçkilər başlayıb.

Bundan sonra hər iki şuraya gizli səsvermə keçirilib. Toplantı iştirakçıları tərəfindən yaradılan hesablama komissiyası səsvermənin nəticələrini elan edib. Məlum olub ki, 18 kafedranı özündə birləşdirən I Müalicə-profilaktika fakültəsindən 12 nəfər ATU-nun Böyük Elmi Şurasının, 41 nəfər isə Fakültə Elmi Şurasının tərkibinə seçilib.

Yeri gəlmişkən, II Müalicə-profilaktika fakültəsinin Elmi Şurasının genişləndirilmiş iclası keçirilib. İclasda Fakültə Elmi Şurasının yeni tərkibinin seçilməsi və Böyük Elmi Şuraya namizədlərin təsdiq olunma-

rine yeni dövrdə uğurlar arzulayıb. Professor S.Əliyev çıxışı zamanı tədris işinin təkmilləşdirilməsi, bu sahəyə nəzarətin daha da artırılması ilə bağlı tövsiyələrini də çatdırıb.

Universitetin elmi katibi, professor Nazim Pənahaov isə yeni seçki qaydaları haqqında məlumat verərək, auditoriyayı II Müalicə-profilaktika fakültəsindən Böyük Elmi Şuraya və Fakültə Elmi Şurasının üzvlüyünə namizədlərlə tanış edib.

Qeyd edək ki, iclasda fakültə üzrə 370 professor-müəllim heyətindən 251 nəfər iştirak edib. Yetersay olduğu üçün seçki baş tutub və hər iki şuraya yeni üzvlər seçilib.

Məlumat üçün bildirik ki, İctimai səhiyyə, Stomatologiya və Əczaçılıq fakültələrində də Böyük Elmi Şuraya və Fakültə Elmi şuralarına seçkilər keçirilib və yeni üzvlər seçilib.

M.ƏLƏKBƏRLİ

256 tələbəmiz Türkiyədə yay təcrübəsi keçib

Prorektor Orxan İsayev: Onlar çoxsaylı xəstələrin müayinə və müalicəsində müşahidəçi qismində iştirak ediblər

Azərbaycan Tibb Universitetinin yuxarı kurs tələbələri hər il olduğu kimi, bu il də Türkiyənin nüfuzlu universitetlərində yay təcrübəsi keçiblər. ATU-nun Müalicə-profilaktika, Stomatologiya, İctimai səhiyyə və Əczaçılıq fakültələrinin 256 tələbəsi Türkiyənin 9 (Atatürk, Dokuz Eylül, Ege, Gazi, Hacettepe, İstanbul Universiteti-Cerrahpaşa, Lokman Hekim, Ondokuz Mayıs, Selçuk) universitetində olub, tibbi bilik və bacarıqlarını zənginləşdirib, xoş təəssüratlarla vətənə dönüblər.

Bu barədə məlumat verən ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, dosent Orxan İsayev təcrübə prosesinin universitet rəhbərliyinin göstərişi ilə reallaşdığını bildirdi: "Məlum olduğu kimi, ATU ilə Türkiyənin 30-dan çox universiteti arasında ikitərəfli əməkdaşlıq

memorandumu mövcuddur. İmzalanmış memorandumlar çərçivəsində tələbə-müəllim mübadiləsi, birgə elmi-tədqiqat işləri, birgə elmi tədbirlər və digər müvafiq işlər həyata keçirilir. Tələbələrimizin çoxsaylı müraciətlərini nəzərə alan universitetimizin rəhbərliyi onların Türkiyədə təcrübə keçmələri üçün qərar qəbul etdi. Ondən sonra qardaş Türkiyə universitetlərinə müraciətlər etdik və onlardan müsbət cavab aldığımız. Tələbələr iki mərhələdə (iyul-avqust və avqust-sentyabr ayları) və hər biri bir ay olmaqla təcrübə keçiblər. Onlar xəstəxanalarda çoxsaylı xəstələrin müayinə və müalicəsində müşahidəçi qismində iştirak ediblər".

Prorektor təcrübə prosesinin təşkili işində ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri, dosent Müşfiq Orucovun yaxından iştirak etdiyini diqqətimizə çatdırdı və onun əməyini yüksək qiymətləndirdi.

Yay təcrübəsini Türkiyədə keçmiş tələbələrimizin də fikirlərini öyrəndik.

II Müalicə-profilaktika fakültəsinin tələbəsi Əbdülxədir Ələkbərzadə təcrübə keçdiyi universitetin rəh-

bərliyindən, alim və həkimlərdən razı qaldığını bildirdi: "Öncə mənə Türkiyənin ən qədim və nüfuzlu ali təhsil ocaqlarından hesab edilən İstanbul Universiteti-Cerrahpaşa Tibb fakültəsində təcrübə keçmək imkanı yaradan ATU rəhbərliyinə dərin təşəkkür edirəm. Bu il 15 avqust-13 sentyabr aralığında Cerrahpaşa Tibb fakültəsinin Daxili xəstəliklər şöbəsinin Hematologiya bölməsində təcrübə keçdim. İstər poliklinika, istər servis, istərsə də sümük iliği köçürmə şöbəsində hematologiya sahəsinə aid xeyli yeni məlumat və təcrübə əldə etdim. Bu sahədə öyrəndiklərim, xüsusilə də biopsiya bacarığı, qan xəstəliklərindən (anemiya, hemofiliya, leykemiya, he-moqlobulinopatiyalar və s.) əziyyət çəkən xəstələrin diaqnostikası və müalicəsi məni hematoloq olmaq arzuma bir qədər də yaxınlaşdırdı. Bu yay mənim üçün çox məhsuldar keçdi, bu təcrübə bir tıbb tələbəsi kimi inkişafımda mühüm rol oynadı".

Həmin fakültənin tələbəsi Dilbar Rahim Əliyeva Ege Universitetinin Ortopediya və travmatologiya kafedrasında təcrübə keçib. O da razılıq edir: "Azərbaycandan iki tələbə idik. Müəllimlər bizə isti münasibət göstərdi, dərslər keçdilər, əməliyyatlarda iştirakımıza şərait yaratdılar. Ambulator və stasionar şöbədə müşahidəçi kimi iştirak edirdik.

Professor-müəllim heyəti şahmat yarışında gücünü sınaıyb

ATU-nun idman kompleksində "Müəllimlər günü" nə həsr olunmuş şahmat turniri keçirilib. Universitetin professor-müəllim heyəti arasında keçirilən yarışa ayrı-ayrı kafedraların əməkdaşları qatılıblar. Kişilərdən ibarət komandada 20 nəfər, qadınlardan ibarət komandada isə 8 nəfər mübarizə aparıb. Turnirin sonunda qaliblər müəyyənləşib.

II, Normal fiziologiya kafedrasının assistenti Aysel Həşimova və "Təbib" idman klubunun məşqçi müəllimi Aybeniz Əliyeva III yeri tutublar.

Yarışlar bitdikdən sonra tədbir iştirakçıları şəhidlərimizin xatirəsini anaraq, ATU-nun şəhid məzunlarının şərəfinə qurulmuş abidənin önünə güllər düzüblər. Mükafatlandırma mərasimində çıxış edən "Təbib" idman klubunun sədri Qələndər Aslanov professor-müəllim heyəti arasında müxtəlif idman növləri üzrə yarışların təşkilinə həmişə xüsusi önəm verildiyini bildirib.

Kişilər arasında mübarizədə Tibbi biologiya kafedrasının baş müəllimi Ramin Həşimov I, Hərbi cərrahiyyə kafedrasının müəllimi Asif Əhmədov II, Psixiatriya kafedrasının baş laborantı Ziyadxan Abdullayev və "Təbib" idman klubunun professoru Zakir Məmmədov III yerə layiq görüldülər. Qadınlar arasında mübarizədə isə Mikrobiologiya və tibbi immunologiya kafedrasının baş laborantı Günel Əliyeva I, Əczaçılıq kimyası kafedrasının assistenti Könül Ağamirzəyeva

Universitetin Tərbiyə işləri üzrə prorektoru, dosent Zülfüqar Musabəyov əməkdaşlarımızın bu yarışlarda həvəslə iştirak etməsini yüksək qiymətləndirərək qalibləri təbrik edib və onların hər birinə uğurlar arzulayıb.

Sonda qaliblər medal və diplomlarla təltif ediliblər. Birinci yerin sahiblərinə xüsusi hədiyyələr də təqdim olunub.

Amerika universitetinin professoru ATU-da mühazirə oxuyub

ABŞ-ın Puerto-Riko Universitetinin professoru, tibb elmləri doktoru Səbzəli Cavadov Azərbaycan Tibb Universitetində mühazirə oxuyub. Sessiya Tibbi və bioloji fizika kafedrası ilə Biokimya kafedrasının birgə təşkilatçılığı sayəsində baş tutub.

Tədbirdə ATU-nun Biokimya kafedrasının müdiri, professor Gülnarə Əzizova çıxış edərək professor S.Cavadovun elmi fəaliyyəti haqqında məlumat verib. Qeyd edib ki, Böyük Britaniya Kral Cəmiyyətinin üzvü olan professor S.Cavadov yüzlərlə elmi məqalənin müəllifi, eksperimental kardiologiya, o cümlədən ürək çatışmazlığının molekulyar və hüceyrə mexanizmlərinin öyrənilməsi sahəsində tanınmış alimdir.

Sonra əməkdaşlarımız professor Səbzəli Cavadovun "Ferropnoz – hüceyrənin yeni ölüm mexanizmi: mitoxodridə

rolu" mövzusunda mühazirəsini dinləyiblər. Professor qeyd edib ki, ferropnoz dəmir asılılıqlı hüceyrə ölümü mexanizmidir. Onun sözlərinə görə, istənilən xəstəlik zamanı hüceyrənin ölüm mexanizmini öyrənmək elm üçün çox vacibdir.

Professor S.Cavadovun son illərdə apardığı elmi araşdırmalara əsaslanan bu mühazirəsi ATU-nun auditoriyası tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Hekimlərin davranış və xoş münasibətlərindən məmnun qaldıq. Orada keçdiyim təcrübədən bir daha əmin oldum ki, mən yaxşı ortoped-travmatoloq ola bilərəm. Bunu mənə oradakı mütəxəssislər də dedi. Bu səbəbdən bilik və bacarıqlarımı daha da artırmaq niyyətindəyəm".

Əczaçılıq fakültəsinin tələbəsi Maryəm Abdullayeva isə bir qrup tələbə yoldaşı ilə Gazi Universite-

tində təcrübə keçib: "Laboratoriyalar və heyvanların saxlanması şəraiti, avadanlıqlarla yaxından tanış olmaq, təcrübələr apardıq. Hesab edirəm ki, təcrübəni

uğurla keçdik, bizim tibbi biliklərimizin artırılması və inkişafında bu kurs müstəsna rol oynadı. Sonda bizə sertifikat verildi. Universitetin rektoru, professor Musa Yıldız, Əczaçılıq fakültəsinin dekani, professor İlqay Erdoğan bizimlə görüşdülər".

Qeyd edək ki, təcrübədə iştirak etmiş tələbələrımız öz razılıqlarını bildirməklə yanaşı, bunun davamlı olmasını arzu edirlər.

Azərbaycan Ordusunun işğalçı Ermənistan silahlı qüvvələrinin təxribatına qarşı başladığı əks-hücum əməliyyatından iki il ötür. Tarixə 44 günlük Vətən müharibəsi kimi düşən və xalqımızın şanlı qələbəsi ilə nəticələnən bu müharibə həm də yaddaşlarda monolit birliyimizin rəmzi kimi qalıb.

olan xəstələr üstünlük təşkil edirdi. Bunların hamısına demək olar ki, həm nevroloji, həm də psixoloji yardım göstərmişik. Xəstələrin çoxu yuxusuzluqdan, aldıkları travmalar nəticəsində əmələ ələn yaddaşsızlıqdan, qısa bir müddətdə yaddaşın itməsindən əziyyət çəkirdilər. Döyüşlər zamanı ətrafda baş verən dəhşətli hadisələri unuda bilmədiklərinə görə bütün günü ağlayan xəstələrimiz olurdu.

muşdu. O səhnə gözünün önündən getmirdi. Gənc bir ailənin başçısı, iki azyaşlı övladının olmasına baxmayaraq, öz işindən könüllü ayrılaraq ön cəbhəyə gedən televiziya əməkdaşı Rzanın da komandiri gözünün qarşısında şəhidlik zirvəsinə ucalmışdı. Ona görə də güclü psixoloji sarsıntı keçirmişdi. Həmçinin güclü baş beyin travması, ayağından, budundan travmalar almışdı. Yuxusuzluq, yaddaşsızlıq,

ATU-nun həkimləri qazilərin müalicəsinə böyük əmək sərf edib

Həkim-nevroloq Yeganə Rəşidova deyir ki, onların bir çoxunun hələ də müalicəyə ehtiyacı var

Komada olan xəstələrimiz də vardı. Şahin adlı bir xüsusi təyinatlı cəsur döyüşçümüz başından dərin travma almışdı. Əməliyyatdan sonra bərpəedici müalicələrlə onu komadan çıxara bildik. Hətta yerini bərpa edib, müalicənin davamı üçün Türkiyəyə yola saldıq.

Y.Rəşidova Tədris Cərrahiyyə Klinikasında müxtəlif əməliyyatlardan, eləcə də digər tibbi prosedurlardan keçən 600-dən çox yaralı igidimizin hər birinin nevroloji, psixoloji problemlərinin həllində yaxından iştirak edib. Təkcə həkim kimi deyil, yeri gələndə ana, bacı kimi də onların yanında olub, heç vaxt qayğısını əsirgəməyib.

Həmsöhbətimiz bir dəfə palatının qarşısından keçərkən əsgərlərin öz aralarındakı danışqlarından hansı yeməkləri xoşladıklarını öyrəndiyini, həmin gecə yatmayıb, hazırladığı xörəkləri onlara apardığını bu gün də məmnunluqla xatırlayır. Pasiyentlərinin bəzilərini ürək ağrısı ilə yada salan həkimin ən böyük təşəllisi vicdan rahatlığıdır. Onların sağlamlığı naminə peşə fəaliyyəti ilə yanaşı, insanlıq borcunu da sonsuz sevgi ilə yerinə yetirdiyinə əminidir.

O, başqa bir xüsusi təyinatlı - Həsən Xəlilovu da heç vaxt unutmur: "Qapalı kəllə-beyin travması, güclü psixoloji travması vardı. Komandiri yanında şəhid ol-

keç kimlə ünsiyyət qurmaması xəstəliyinin əsas əlamətləri idi. Əfsuslar olsun ki, psixoloji gərginliyi hələ də tam aradan qalxmayıb. Hər iki igidimizi kritik vəziyyətdən çıxara bilsək də, müalicələri indiyədək davam edir".

Baş beyin travması nəticəsində görmə qabiliyyətini itirəndən sonra güclü psixosomiyal vəziyyətdə düşən Goranboy rayon sakini Kamil Səfərlı də Yeganə həkimin şəfali əlləri ilə qismən sağlamlığına qovuşub. Kəskin baş ağrılı yuxusuzluq, yaddaşsızlıq, ağlamaq hissi kimi əlamətlərin müalicəsi uğurla aparılıb. Xüsusi təyinatlılardan Quba rayon sakini Kamran da ağır koma vəziyyətindən çıxarılıb və müalicəsi bu gün də davam etdirilir. Şükürov soyadlı laçın balası, Cəlil Əliyev, adlarını çəkmədiyimiz yüzlərlə digər igid əsgərlərimiz də Yeganə həkimin və kolleqalarının müalicəsi ilə şəfa tapıblar.

Mina partlayışından ağır kəllə-beyin travması alaraq komaya düşən Füzuli rayon sakini Arifin

sağalacağına ümid çox az olsa da, peşəkar müalicə, hərtərəfli qayğı sayəsində indi ayaqdadır. İlk dəfə o öz ayağı ilə həkimin otağına daxil olanda Yeganə xanım sevinc göy yaşlarını saxlaya bilməyib. Belə hallarla tez-tez qarşılaşan qayğıkeş həkim sağlamlığına tam və qismən qovuşan qazilərimizin təşəkkürlərini eşidəndə, kövrəlir. Cavabı isə belə olur: "Sizin heç kimə təşəkkür borcunuz yoxdur. Bizlər bu gün alnıcaşq, qürurla gəzə bildiyimizə görə sizlərə borclu yuq".

Qazilərimizin nevroloji müalicəyə hələ də ehtiyacları var. Sevindirici haldır ki, onların hər biri böyük sevgi ilə əhatə olunub və fədakar həkimlərimizin gərgin əməyi sayəsində səhhətləri günü-gündən yaxşılaşır.

A.KAMRANOĞLU

"Global elmi məkana inteqrasiya"

Müasir dünyada universitetlər təhsil-elm-innovasiya üçbucağı prizmasından qiymətləndirilir

ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasında "Global elmi məkana inteqrasiya" mövzusunda seminar keçirilib.

R.Bəylərov universitetimizdə elmi fəaliyyətin səmərəli idarəetmə modelinin yaradılması zamanı ilk növbədə müsbət beynəlxalq təcrübənin, Azərbaycan elminin və ali təhsilinin mövcud reallıqlarının nəzərə alındığını vurğulayıb.

Bundan sonra ATU-nun Elmi hissəsinin tibbi elm üzrə koordinatoru, t.ü.f.d Sevinc Muxtarova "Azərbaycan Tibb Universitetinin yeni nəsill universitetə transformasiyası üçün şərait yaradıcı islahatların rolu", Tibbi və bioloji fizika kafedrasının dosenti İsmayıl Qafarov "Universitetin internet

Seminarı giriş sözü ilə açan universitetin Elmi işlər üzrə prorektor, dosent Rauf Bəylərov bu gün ölkəmizdə böyük islahatların aparılması fonunda ciddi addımlara zərurət yarandığını deyib: "İllərlə formalaşan bəzi sistemlərin yenilənməməsi, bir çox qurumlarda köklü islahatların və struktur dəyişikliyinə aparılmaması həmin təşkilatlarda dövrə səsləşən yeniliklərin icrasını mütləq edir. Bəllidir ki, müasir dövrdə ölkənin inkişafı iqtisadi göstəricilərdən, təbii sərvətlərdən, əhalinin həyat səviyyəsindən daha çox, insan-cəmiyyət münasibətlərinin qarşılıqlı əlaqəsi ilə müəyyən edilir".

Ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin uğurlu siyasəti nəticəsində universitetlərdən elm və onun nəticələrinə bağlı gözləntilərin artdığını deyən prorektor bildirib ki, universitetlər təhsil-elm-innovasiya (istehsal) üçbucağı prizmasından qiymətləndirilir: "Cəmiyyətdə artıq birmənalı olaraq qəbul edilir ki, praktika ilə əlaqəsi olmayan təhsil, təhsil və elmlə əlaqəsi olmayan biznes mümkün deyil. Keyfiyyətli təhsil həm də ən ciddi, səmərəli, praktikada tətbiq edilə bilən biliklərin məhz təhsil prosesinə transformasiyasını özündə ehtiva edir".

səhifəsində akademik heyət üzvlərinin mütəmadi yenilənən fərdi səhifələrinin yaradılması və müəlliflərin bütün nəşrlərinə keçidlərin həmin səhifədə inteqrasiya edilməsi" mövzusunda məruzələrlə çıxış ediblər.

Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin Səhiyyə siyasəti və planlaşdırma şöbəsinin müdiri, t.ü.f.d Nabil Seyidov çap edilmiş, lakin internet resurslarında olmayan məqalələrin mövcud olan açıq akademik sistemlərdə yerləşdirilməsinin təkmilləşdirilməsi yollarından danışdı. O daha çox praktik məqamlara toxunaraq, elmi tədqiqatçıları müxtəlif məlumat bazalarından yararlanmağa, məqalələrini dünyanın reytingli jurnallarında dərc etdirməyə həvəsləndirib.

II Uşaq xəstəlikləri kafedrasının dosenti Fəxriyyə Məmmədova isə öz çıxışında beynəlxalq inteqrasiya məsələsini xüsusilə qabardıb. Son illərdə universitetimizin beynəlxalq nüfuzunun kifayət qədər artdığını, III nəsill universitetinin əsas missiyasına uyğun olaraq tədris və tədqiqatla yanaşı, nəticələrin kommersiyalaşması üçün də mühüm işlər görüldüyünü söyləyib.

Türkiyəli professorun məruzəsi maraqla qarşılanıb

Oktyabrın 11-də Azərbaycan Tibb Universitetinin Əczaçılıq kimyası kafedrasında seminar keçirilib. Kafedranın müdiri, professor Tahir Süleymanov Türk Dövlətləri Təşkilatı Türk Universitetləri Birliyinin "Orhun Mübadilə Proqramı" çərçivəsində ölkəmizə gəlmiş Atatürk Universitetinin Tibb fakültəsinin Tibbi farmakologiya kafedrasının professoru Abdulmecit Albayrakın maraqlı təqdimatla çıxış edəcəyini iştirakçıların diqqətinə çatdırıb.

Tədbirin məramı barədə ətraflı məlumat verən professor T.Süleymanov türkiyəli qonağın seminar iştirakçılarına yeni dərman preparatlarının yaradılması istiqamətində aparılan tədqiqat işlərindən, onların heyvan üzərində müxtəlif farmakoloji təsirlərinin öyrənilməsində əldə olunan nəticələrdən söhbət açacağını bildirdi: "Professor A.Albayrakla 5 ildir ki, əməkdaşlıq ed-

rik. Onun çalışdığı Atatürk Universiteti ilə Tibb Universitetinin sıx əməkdaşlığı mövcuddur. Hörmətli professor, təqdim etdiyimiz bioloji fəal maddələrin mədə-bağırsağ, ürək-damar, antimikrob, iltihab əleyhinə təsirlərinin öyrənilməsində bizə yaxından kömək edir. İşlərimizin nəticəsi olaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişaf Fondu, Türkiyənin TÜBİTAK qurumunun təşkil etdiyi grant layihələrində birgə iştirak etmişik. Hazırda yerinə yetirilmə mərhələsindədir".

Professor A.Bayraktar iştirakçılara Tibbi farmakologiya kafedrasının apar-

Qabil ABDULLAYEV

Universitetimizin stendi Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisində

Oktyabrın 5-dən 9-dək Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Bakı Ekspo Mərkəzində VIII Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisi keçirilib. Azərbaycan Tibb Universiteti ilk dəfə sərgi-yarmarkada iştirak edib.

"Şuşa ili"nə həsr edilən sərgidə 15-dən çox ölkədən 60-dan artıq xarici təşkilat, 118 yerli nəşriyyat-poliqrafiya, universitetlər və

kitab sənəti ilə əlaqəli müəssisə təmsil olunub.

Sərginin ilk günündən ziyarətçilər, o cümlədən xarici vətəndaşlar universitetimizin stendinə böyük maraqla baxıblar. Xüsusilə Türkiyə vətəndaşları ATU-ya qəbul qaydaları ilə yaxından maraqlanıblar. Mədəniyyət naziri Anar Kərimov da universitetimizin stendini ziyarət edərək, fikirlərini səsləndirib.

Qeyd edək ki, ATU-da tədris dillərinə uyğun olaraq, sərgidə 3 dildə dərslik, monoqrafiya, müxtəlif nəşrlər təqdim olunub. O cümlədən ziyarətçilər hicri-qəməri tarixi ilə 1316-1317-ci ilə aid olan nadir nüsxə daş basma kitabımızla tanış ola bilərlər.

Həkimlərimiz IV İnvaziv Kardiologiya Konqresində

Oktyabrın 8-9-da Bakıda Azərbaycan Kardiologiya Cəmiyyəti və İnvaziv İşçi Qrupunun hər il təşkil etdiyi Azərbaycan İnvaziv Kardiologiya Konqresi keçirilib.

Sayca IV olan konqres çərçivəsində pandemiyadan sonrakı dövrdə bölgələrdə həkimlərin inkişafına dəstək məqsədilə regional tədbirlər təşkil edilib. Şirvan, Şəki, Lənkəran, Gəncə, Qəbələ və Naxçıvanda təşkil olunan bu konfranslarda 100-dən çox həkim iştirak

edib və faydalanıb.

"A-dan Z-yə aorta", "Ürək çatışmazlığı", "Diabet və ürək", "Hamilələrdə ürək xəstəlikləri" mövzularında təşkil edilən konfranslardan fərqli ixtisas sahibləri elmi cəhətdən bəhrələnilərlər.

Bu il 7 ölkədən (Azərbaycan, Türkiyə, Qırğızıstan, Gürcüstan, Özbəkistan, Qazaxıstan, İran və Danimarka) elm adamlarının qatıldığı konqresdə 350-dən çox azərbaycanlı həkim, o cümlədən ATU-nun invaziv kardioloqları və kardiologiya rezidentləri iştirak ediblər. Konqres çərçivəsində 8 canlı əməliyyat icra olunub. Tədris Cərrahiyyə Klinikasının İnvaziv kardiologiya şöbəsinin müdiri, dosent Qalib İmanov canlı bağlantı ilə konfrans zalına qoşularaq uğurlu əməliyyat həyata keçirib.

Həkim-rezidentlərin nəzəri bilikləri artırılır

Tədris Terapevtik Klinikada "Kistik fibrozis" mövzusunda seminar keçirilib

Həkim-rezidentlərin nəzəri biliklərini artırmaq məqsədi ilə ənənəvi olaraq ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasında növbəti seminar keçirilib. Klinikanın direktoru, professor Surxay Musayev, müalicə işləri üzrə direktor müavini Fəridə Hacıyeva, klinikanın həkimləri və rezidentlərin iştirak etdiyi seminar "Kistik fibrozis" mövzusunda həsr olunmuşdu.

Tədbirdə çıxış edən klinikanın Pulmonologiya və allerqologiya şöbəsinin müdiri Şəraf Hüseynova xəstəlik, onun diaqnostikası və müalicəsi haqqında ətraflı məlumat verib. Xəstəliyin xüsusiyyətlərindən danışan məruzəçi qeyd edib ki, kistik fibrozis qalıcı ağciyər infeksiyasına səbəb olan və zamanla nəfəs alma qabiliyyətini məhdudlaşdıran, həmçinin sinir sistemi və cinsiyyət orqanına əhəmiyyətli dərəcədə təsir edən progressiv, avtozomal resessiv irsiyyət tipinə malik genetik xəstəlikdir.

Onun sözlərinə görə, bu xəstəliyə kistik fibrozis transmembran əlaqəli təmizləyici genində olan mutasiyalar səbəb olur: "Bu mutasiyalar ağciyər və mədəaltı vəzi daxil olmaqla, bir neçə orqanın xaricindəki duz və su mübadiləsinə kontrol edən zülalın funksionallığı-

ni bloklayır. Nəticədə duz tarazlığı pozulur, beləliklə, duz və su mübadiləsi xeyli azalır və normadan daha qalın mukus yaranır. Xüsusilə ağciyər və mədəaltı vəzidə

toplanan mukus tıxaclar yaradır və ağciyərlərdə bakteriyalar üçün yaxşı qidalı mühit formalaşır. Bu da nəticə olaraq ağciyər infeksiyalarına yol açır. Həmçinin xəstəlik avtosomal resessiv ötürüldüyünə görə, defekt genləri daşıyan qadın və kişi xəstə olmasa da, onların uşaqlarında 25% ehtimalla ortaya çıxa bilər. Defekt genin sadəcə 1 nüsxəsinə sahib insanlara daşıyıcı deyildir. Yəni bu, qohum evliliklərində ortaya çıxma riski yüksək olan xəstəlikdir".

Kistik fibrozis diaqnozundan danışan Ş. Hüseynova bildirib ki, əksər hallarda bu proses 2 yaşa qədər baş verir, amma bəzən yetkinlik yaşında da olur: "Kistik fibrozis olan yenidoğulmuş körpələrdə uzunmüddətli neonatal sarılıq və ya erkən ağciyər infeksiyası ola

bilər. Yetkinlərdə isə bir və ya bir neçə simptomun kəskinləşməsinə müşahidə etmək mümkündür. Bunlardan xroniki bronxit, mədəaltı vəzi çatışmazlığı, erkən başlanğıc şəkərli diabet, qaraciyər sirrozu, dəmir çatışmazlığı anemiyası, "duzlu tər", həmçinin kişilərdə sonsuzluq problemləri və s. göstərə bilər. Kistik fibrozis diaqnozu çoxpilləli bir prosesdir. Diaqnoz qoymaq üçün bir sıra testlər aparılır".

Həkim bu xəstəliyin tam müalicəsinin olmadığını, amma bir sıra metodların simptomların təsirini yüngülləşdirdiyini, ağırlaşmaları azaldığını qeyd edib.

Seminarın sonunda klinikanın həkim-rezidentləri birgə mövzu ətrafında geniş müzakirələr aparılıb, suallar cavablandırılıb.

Xoşxassəli törəmə laparoskopiya yolu ilə götürülüb

Bu günlərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasında III Cərrahi xəstəliklər kafedrasının müdiri, professor Fariz Camalovun rəhbərliyi ilə növbəti əməliyyat baş tutub.

F. Camalovun verdiyi açıqlamaya görə, TCK-ya qarınaltı nahiyədə olan ağırlıqla əlaqədar müraciət edən 28 yaşlı xanım xəstə həkim-mütəxəssislər tərəfindən hərtərəfli müayinə edilib. Müayinə zamanı sağ yumurtalıq yatağında xoşxassəli törəmənin olduğu bəlli olub. Bu səbəbdən biopsiya aparılıb. Xərçəng aşkarlanmadığı üçün müayinənin etibarlılığına əmin olmaq üçün onkomarkerlər vasitəsi ilə də yoxlama həyata keçirilib. Müayinənin nəticələri bir daha təsdiq olunduqdan sonra xəstə üzərində əməliyyat aparılmasına qərar verilib. Əməliyyat həkim briqadası tərəfindən uğurla həyata keçirilib və laparoskopiya yolu ilə törəmə qarın nahiyəsindən xaric edilib.

Professor, xəstənin özünü yaxşı hiss etdiyini və əməliyyatdan qısa müddət sonra evə buraxıldığını bildirib.

Oktyabr - Süd vəzi xərçəngi ilə mübarizə ayıdır

Bu patologiya ilə yüksək ölüm faizi olsa da, erkən aşkarlanma zamanı müalicə effekti 99 faizdir

1992-ci ildən etibarən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı oktyabr ayını Süd vəzi xərçəngi (SVX) ilə mübarizə ayı elan edib. Simvolik olaraq, bu ay "çəhrayı lent" ilə xarakterizə olunub. ÜST bütün qadınları ildə bir dəfə müayinəyə səsəylir.

Mövzu ilə bağlı ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının Radiologiya şöbəsinin müdiri, Şüa diaqnostikası və şüa terapiyası kafedrasının assistenti, mammoloq-radioloq Günel Qəmbərova bəzi vacib məqamları nəzərə çatdırıb: "Süd vəzi xərçəngi - dünyada yayılmış ən geniş xərçəng növüdür. Hər il dünyada 400000 insana SVX diaqnozu qoyulur. Bu, 29 saniyəyə bir xəstə deməkdir. Ümumilikdə hər 8 qadından birində SVX-yə rast gəli-

nir. Türkiyədə 40 yaşdan aşağı qadınlarda SVX diaqnozu sayı görə dünyada birinci yerdədir. Azərbaycanda hər 8 qadından biri süd vəzi xərçəngindən əziyyət çəkir və bu rəqəm ilbəil artmaqdadır. Üstəlik də, bu xəstəlik artıq çox gəncləşib".

Həkim bu istiqamətdə maarifləndirmə işlərinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini deyib: "Dünyanın bütün ölkələrində süd vəzi xərçəngi bədxassəli işlər arasında birinci yeri tutur və qadınların bütün onkoloji xəstəliklərinin 26 faizini təşkil edir. Bu göstəricinin son 10 ildə progressiv artması müşahidə olunur. Azərbaycanda süd vəzi xərçənginə rastgəlmə tezliyi son 15 ildə yüksəlib və bu hələ son hədd deyil. Son illər ərzində ölkəmizdə qadınların bütün bədxassəli yenitörəmələr ilə xəstələnmə halları arasında birinci yeri tutaraq 32,3% təşkil edir. Süd vəzi xərçənginin diaqnostika-

sı və müalicəsində əldə olunan nailiyyətlərə baxmayaraq, bu patologiya ilə ölüm hallarının göstəricisi yüksək olaraq qalır. Ancaq unutmayaq ki, əgər SVX erkən aşkarlanıbsa, müalicə effekti 99 faizdir. Erkən aşkarlanma nə deməkdir: pasiyentin heç bir şikayəti yoxdur, ancaq mammoqrafiya müayinəsində mikrokal-sinatlar toplusuna rast gəlinir. Bu isə ilk əlamət sayıla bilər".

Mütəxəssisin sözlərinə görə, aparılan işlərin nəticəsidir ki, 35 yaşadək qadınlar ən azı bir dəfə mammoloq konsultasiyasından, ultrasəs müayinədən keçirlər. Bu da həkimlərə xəstəliyə erkən diaqnoz qoyulmasında kömək edir: "Son dövrlərdə erkən diaqnostikanın aparılmasına nail olmuşuq və demək olar ki, ölkəmizdə süd vəzi xəstələnmə riski azdır. Burada maarifləndirmə işləri, televiziya proqramları, sosial media bö-

yük rol oynayır".

Sözünə davam edən G. Qəmbərova bildirib ki, hər il olduğu kimi, bu il də müxtəlif maariflənmə xarakterli paylaşımlar, TV və mətbuatda aktiv çıxışlar edirlər. Bu aya özəl olaraq, həkim qəbulu ödənişsiz həyata keçirilir. Hazırda rəhbəri olduğu şöbədə süd vəzi xərçənginin erkən aşkarlanmasında 97 faiz dəqiqlik göstərən, radioloji müayinələr içərisində "qızıl standart" kimi dəyərləndirilən rəqəmsal mammoqrafiya aparatı fəaliyyət göstərir.

Qeyd edək ki, indiyədək Günel Qəmbərovanın süd vəzi xərçənginin xərçəngə qədər dövrlərdə erkən aşkarlanmasına dair yerli və xarici jurnallarda 42 elmi məqaləsi dərc olunub.

Oktyabr - Süd vəzi xərçəngi ilə mübarizə ayıdır. "Erkən qoyulmuş diaqnoz həyatı qurtarır" - devizi ilə ATU-nun Tədris

Terapevtik Klinikası xanımları müayinə olunmağa səsəylir.

◆ **Kəskin respirator virus infeksiyaları (KRVi) dünyada çox geniş yayılmış yoluxucu xəstəliklərdir. Bu infeksiyalara qrip, paraqrip, adenovirus, respirator sinsital infeksiya, rinovirus infeksiyası, koronavirus və s. daxildir. Oxşar klinik əlamətlərə malik olduqlarına görə, bu xəstəlikləri bir-birindən ayırmaq çox çətinidir. Onların arasında qripin yoluxduruculuğu daha yüksəkdir. Amma əməliyyat ən rahat və davamlı yoldursa, eynəkdən istifadə edənlər niyə azalmır?**

COVID-19 infeksiyası haqda bu sözü işlədə bilmirik. Çünki bu infeksiya mutasiyaya uğrayaraq ilin bütün aylarında geniş yayılmaq xüsusiyyətləri qazanıb.

Ümumiyyətlə, respirator infeksiyalar yuxarı və aşağı tənəffüs yollarını zədələməklə yanaşı, mərkəzi sinir, həzm və s. digər orqan və sistemləri də zədələyir.

əks-epidemik tədbirlər infeksiyanın geniş yayılmasının qarşısını alır.

COVID-19 infeksiyasına gəldikdə isə, havaların soyuması ilə əlaqədar nisbətən artım müşahidə edilə bilər. Lakin keçən ildə

COVID-19 bitir, qrip mövsümü gəlir..

Kəskin respirator virus infeksiyalarından necə qorunaq?

Keçən əsrdə qripin 2 pandemiyası olub. 1918-20-ci illərdə baş verən qrip pandemiyasında 20 milyondan artıq insan ölüb. Avropa və Amerikada il ərzində əhalinin 10-15%-i kəskin respirator virus infeksiyalarına yoluxur. Respirator virus infeksiyaları ilə əhalinin xəstələnməsi əmək qabiliyyətinin itirilməsinə, xroniki xəstəliklərin kəskinləşməsinə, uşaqlar və yaşlılar arasında ölümlərin xeyli artmasına səbəb olur. Bu qrup infeksiyaların əsas neqativ təsirlərindən biri də dünya ölkələrinə böyük iqtisadi ziyanın vurulmasıdır. İnfeksiyanın pandemiyaya vəziyyəti əhəlinin iş yerini itirməsinə, sənaye müəssisələrinin bağlanmasına səbəb olur ki, bu da əhalinin sosial vəziyyətinin pisləşməsinə təsir edən amillərdəndir.

Kəskin respirator virus infeksiyalarının geniş yayılmasının əsas səbəblərindən biri də bütün yaşlarda insanların infeksiyaya yüksək dərəcədə həssas olmasıdır. Bu infeksiyaların yayılmasında mövsümlilik mövcuddur. Belə ki, əsasən ilin soyuq aylarında geniş yayılır. Soyuq aylarda virusun xarici mühitə daha davamlı olması, digər tərəfdən əhalinin qapalı yer-

lərdə sıx yığılması, soyuqdəymə və hipovitaminoz səbəbindən infeksiyanın epidemik və pandemik xarakteri üzə çıxır. Onu da qeyd edim ki, respirator infeksiyaların epidemik xarakter daşımada xəstəliyin yüngül və yaxud asimptom keçməsi böyük rol oynayır. Xəstəliyi yüngül və asimptom keçirən xəstələr özlərini təcrid etmirlər, əksinə, cəmiyyətdə fəal həyat təzi keçirərək infeksiyanın daha geniş əhali kütləsi arasında yayılmasına yol açır.

Kəskin respirator virus infeksiyalarının yayılmasında mövsümliliyin olması məlumdur. Amma son 2 ildə dünyanı ağışına almış

viruslar havadamacı yolu ilə xəstədən sağlamlı şəxslərə keçir. Xəstəliyin ilk günləri tənəffüs yollarının seliyi ilə viruslar xəstə şəxsin danışığı, öskürəyi zamanı 2 metr məsafəyə yayılır ki, bu da ətrafda olan insanların yoluxmasına, infeksiyanın epidemik, bəzən isə pandemik xarakter almasına səbəb olur.

Hal-hazırda ölkəmizdə kəskin respirator virus infeksiyaları ilə bağlı epidemik durum sabitdir. Amma il ərzində xəstələnmə hallarına sporadik rast gəlinir. Havaların gəldikcə soyuması, uşaq bağçalarının və məktəblərin açılması ictimai nəqliyyatda və qapalı məkanlarda insan sıxlığı ilə müşahidə edilir ki, bu da növbəti aylarda bu qrup infeksiyaların artmasını istisna etmir. Amma hər il olduğu kimi, soyuq aylarda respirator infeksiyaların artması müşahidə edilərsə də, aparılan

müşahidə edilən 4 rəqəmli yoluxma göstəriciləri yəqin ki, olmayacaq. Və bu infeksiya ilə bağlı xəstəxanalarda sıxlıq yaranmayacaq. Çünki son iki ildə COVID-19-a yoluxub-sağalanlarda və peyvənd olunarlarda yaranmış immunitetə görə əhalinin böyük hissəsində xəstələnmə müşahidə edilməyəcək. Eyni zamanda pandemiya dövründə əhalinin şəxsi gigiyena qaydalarına daha da ciddi riayət etməsi yoluxmaların kəskin artmasını qarşısını alacaq. Bir sözlə, dünyanın 2020-21-ci illərdə COVID-19 pandemiyası ilə bağlı yaşadığı çətinliklərin arxada qaldığını demək olar. Dünya artıq pandemiya qurtulmağın son addımındadır.

Müalicə prinsipləri: Kəskin respirator virus infeksiyalarının müalicəsində əsas yeri yataq rejimi tutur. Xəstəliyi yüngül və orta ağır keçirənlər evdə müalicə olunur. Xəstəliyi ağır keçirənlər və ağırlaşmaları olanlar stasionarda müalicəyə cəlb edilir. Xəstələrə bol maye və vitaminlərlə zəngin qidalar verilir. Ehtiyac olduğu halda, virus əleyhinə preparatlar (remantadin, favipiravir, remdesivir) təyin edilir. Eyni zamanda pato-

genetik və simptomatik vasitələr də tətbiq olunur. Yalnız ikincili bakterial infeksiyalar qoşulduqda, antibiotiklər təyin edilir. Bu preparatlar yalnız həkim təyinatı üzrə qəbul edilməlidir.

Kəskin respirator virus infeksiyalarından necə qorunmalı: Xəstəliyin qarşısını almaq üçün əks-epidemik tədbirlər həyata keçirilir. Bu qrup infeksiyalardan qorunmaqda orqanizmin rezistentliyinin artırılmasının xüsusi yeri var. Keyfiyyətli qidalanma, açıq havada daha çox vaxt keçirmə və otaqların yaxşı qızdırılması orqanizmin infeksiyaya qarşı davamlılığını artırır. Xəstəliyin yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə xəstələr vaxtında təcrid edilməlidir. Əhalinin çox toplaşdığı qapalı məkanlarda isə mütəlx tibbi maskadan istifadə olunmalıdır. Spesifik profilaktika məqsədilə qrip və COVID-19 infeksiyalarına qarşı peyvənd tətbiq edilməsi onların yayılmasının qarşısını almasında çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Vüqar CAVADZADƏ

Yoluxucu xəstəliklər kafedrasının tədris hissə müdiri, tibb üzrə fəlsəfə doktoru

Hər il oktyabrın ilk cüməsi Ümumdünya Təbəssüm Günü kimi qeyd edilir. Bu əlamətdar gün XX əsrin ortalarında Amerikada yaşamış rəssam Harvi Bollun adı ilə bağlı olsa da, təbəssümdən danışanda ilk yada düşən sağlam dişlər və diş həkimləri olur.

Eyni zamanda klassik şairimiz Molla Pənah Vaqifin məşhur misralarını təbəssümlə xatırlayırıq:

*Sevdiyim, ləblərin yaquta bənzər,
Sərasər dişlərin dürdanəndir.
Sədəf dəhanından çıxan sözlərin
Hər biri bir qeyri xəzanəndir.*

Elə təbəssüm dolu bu misraların ovqatı ilə insanlara daim təbəssüm bəxş edən stomatoloqlara üz tutduq. Həmsöhbətimiz ATU-nun Terapevtik stomatologiya kafedrasının dosenti, dərns hissə müdiri Fuad Məmmədovdur. O, ağız boşluğu xəstəliklərinin müalicəsindən əvvəl onun profilaktikası, yəni təbii dişlərin saxlanması, dişlərə xüsusi qulluğun vacibliyinə diqqət çəkdi: "Stomatoloq olaraq bizə müraciət edən xəstənin həyat keyfiyyətini daha da yaxşılaşdırmaq istəyirikse, iki vacib problemin həllinə diqqət yetirməliyik. İlk növbədə ağız boşluğunun funksional vəziyyətini nəzərə almalı və məhz bu nöqtəyi-nəzərdən estetik görünüşün bərpasına çalışmalıyıq. Yəqin ki, bəzi insanların danışanda, güləndə ağızını əli ilə gizlətməsini müşahidə etmişiz. Belə hallar öz təbəssümündən narazı qalan insanlara aiddir. Ona görə

Təbəssüm ustaları

Yaxşı stomatoloq dişləri müalicə edərkən gözəl gülüşü də qoruyub saxlamağı bacarmalıdır

də funksional və estetik problemin birbaşa həlli stomatoloqların qarşısında duran ən mühüm vəzifələrdən biridir".

Bu istiqamətdə stomatologiyamızın səviyyəsinin inkişaf etmiş ölkələrdəkindən heç də geri qalmadığını deyən müsahibimizin sözlərinə görə, hətta estetik aspektdən üstünlüklərimiz də var. Belə ki, həkimlərimizin pasiyentlərə göstərdikləri stomatoloji xidmət, bərpa etdikləri diş sıraları, estetik olaraq gördükləri işlər daha keyfiyyətlidir. Bütün bunların əsas səbəbi pasiyentlərin estetik problemlərinin dərindən öyrənilməsi ilə yanaşı, estetik zövqlərinin də nəzərə alınmasıdır. Xəstəyə süni bir diş, qapaq qoyulduqda, ilk növbədə güzgüdə öz danışığına, gülüşünə nəzər yetirir. Keyfiyyətli xidməti şərtləndirən əsas amillərdən biri də ATU-nun Stomatoloji Klinikasında texniki təchizatın yüksək səviyyədə olmasıdır: "Klinikamıza xaricilər də tez-tez gəlir, maddi-texniki imkanlarımızı bəyənilir. Mütəxəssislərimiz vaxtaşırı kurslara gedir, estetik stomatologiyada baş verən yenilikləri, nailiyyətləri öyrənərək praktikada uğurla tətbiq edirlər. Kafedramızın 3 əsas istiqamətindən biri olan estetik stomatologiyanın başlıca hədəfi in-

sanlar danışarkən, gülərkən ağız boşluğunda görünən, diskomfort yaradan qüsurları aradan qaldırmaqdır: "Xəstə ilə ilk işimiz onun qəbulundan başlayır. Müşahidələrimiz, apardıığımız söhbət düzgün diaqnoz qoymaq üçün bizə xeyli əsas verir. Xəstə kürsüyə oturmazdan əvvəl problemlərini öyrənirik. Bəzən məlum olur ki, daha əvvəl başqa bir stomatoloji kabinetdə istədiyi effekt alınmayıb. Güləndə ağzını örtür ki, dişləri görsənməsin. Terapevtik stomatoloq kimi borcumuz Allahın insana bəxş etdiyi o gözəl gülüşü qoruyub saxlamaqdır. Bizim işimizdə peşəkarlıq böyük rol oynayır. Ölçü götürüb diş fiksiya etməklə iş bitmir. Xəstə bir neçə mərhələdən keçdiyinə görə, özünü də müəyyən təcrübəsi olur. Həmin təcrübədən də istifadə etməklə sonrakı mərhələdə xəstənin məmnun-

luğunu qazanmalıyıq. Amma xəstə yanlış fikirdə də ola bilər. Onu doğru seçim etməyə inandırmaq lazımdır".

F.Məmmədov stomatoloji xidmət zamanı fərdi yanaşmanın zərurliyindən də danışdı. Qeyd etdi ki, hamının təbəssümü eyni deyil: "İnsan var ki, güləndə damaqla birgə 32 dişinin hamısı, insan da var ki, yalnız üst dişləri görsənir. Ona görə də süni dişin forması, rəngi üçün anatomik quruluşuna uyğun seçilməlidir. Dişin diş sırasındakı duruşunu, "gülüş xətti" dediyimiz xətti müəyyən etdikdən sonra digər prosedurlara keçdikdə, gözəl təbəssüm yaratmaq mümkündür".

Mütəxəssis onu da vurğuladı ki, heç bir estetik prosedur sağlamlığa xələl gətirməməlidir: "Bu baxımdan əsas məsuliyyət həkimlərin üzərinə düşsə də, kütləvi informasiya vasitələrinin, xüsusilə də televiziya vasitələrinin məsuliyyəti də az deyil. Reklam xarakterli yazılarda, tibbi verilənlərdə insanlar düzgün yönləndirilməlidir. İlk növbədə məhz xəstəni düşünen mütəxəssislər bu haqda danışmalı, öz məsləhətlərini verməlidir. Məsələn, iş praktikamızda bəzi xoşagəlməz hallarla rastlaşırıq. Pasientin ön dişləri diş sırasından qabağa çıxır, güləndə bir az qabarıq, amma ümumi görünüşü qətiyyənlə korlamır. Əksinə, gülüşü, təbəssümü daha cazibədar olur. Amma pasiyent həmin dişlərin çıxarılmasını, süni dişlərlə əvəz edilməsini istəyir. Biz əksər hallarda pasiyenti inandıraraq öz fikrindən daşındıra bilirik".

Stomatologiyanın ayrı-ayrı sahələri üzrə ixtisaslaşmış həkimlərin müştərək fəaliyyətinin əhəmiyyətinə də toxunan F.Məmmədov bildirdi ki, stomatologiya çox geniş, mürəkkəb bir sahədir. Bir nəfərin bütün sahələri yaxşı bilməsi mümkün deyil. Ona görə də stomatoloji kafedrlərdə rezidentlərin konkret ixtisaslar üzrə hazırlığına xüsusi fikir verilir. Həkimlik fəaliyyətini estetik bərpa yüksək səviyyədə öyrədilir ki, insanlara gözəl gülüş, təbəssüm bəxş edə bilsinlər.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ
**KAFEDRALAR ÜZRƏ AŞAĞIDAKI
YERLƏRİ TUTMAQ ÜÇÜN
MÜSABİQƏ ELAN EDİR:**

Kafedraların müdürləri:

- Əczaçılıq toksikologiyası və kimya kafedrası
- Allerqologiya və immunologiya kafedrası
- Dermatovenerologiya kafedrası

Kafedraların professorları:

- II Mamalıq və ginekologiya kafedrası - 1 yer (0,75 vahid)
- İnsan anatomiyası və tibb terminologiya kafedrası - 1 yer
- Epidemiologiya və biostatistika kafedrası - 1 yer
- Ümumi cərrahlik kafedrası - 1 yer
- Yoluxucu xəstəliklər kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Dermatovenerologiya kafedrası - 1 yer
- II Cərrahi xəstəliklər kafedrası - 1 yer (0,25 vahid)

Kafedraların dosentləri:

- Sitologiya, embriologiya, və histologiya kafedrası - 1 yer
- Ümumi cərrahlik kafedrası - 2 yer
- İnsan anatomiyası və tibb terminologiya kafedrası - 1 yer
- I Uşaq xəstəlikləri kafedrası - 1 yer
- II Uşaq xəstəlikləri kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Terapevtik stomatologiya kafedrası - 1 yer (0,75 vahid)
- İctimai fənlər kafedrası - 1 yer
- Psixiatriya kafedrası - 1 yer
- I Mamalıq və ginekologiya kafedrası - 1 yer
- Patoloji anatomiya kafedrası - 1 yer
- Onkologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Yoluxucu xəstəliklər kafedrası - 1 yer
- Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya kafedrası - 1 yer
- Patoloji fiziologiya kafedrası - 2 yer
- Bioloji kimya kafedrası - 1 yer
- I Daxili xəstəliklər kafedrası - 1 yer
- İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)

Kafedraların assistentləri:

- II Mamalıq və ginekologiya kafedrası - 1 yer
- Dermatovenerologiya kafedrası - 1 yer
- Urologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Oftalmologiya kafedrası - 2 yer (0,5 vahid)
- Patoloji anatomiya kafedrası - 1 yer
- Patoloji fiziologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrası - 1 yer
- Ağciyər xəstəlikləri kafedrası - 2 yer
- Şüa diaqnostikası və terapiyası kafedrası - 1 yer
- Terapevtik stomatologiya kafedrası - 1 yer
- Farmakologiya kafedrası - 1 yer
- Farmakoqnoziya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Normal fiziologiya kafedrası - 1 yer
- Bioloji kimya kafedrası - 1 yer
- Ortopedik stomatologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- I Daxili xəstəliklər kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- II Daxili xəstəliklər kafedrası - 1 yer
- Tibbi-biologiya və genetik kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Epidemiologiya və biostatistika kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Epidemiologiya və biostatistika kafedrası - 1 yer

Kafedraların baş müəllimləri:

- Normal fiziologiya kafedrası - 1 yer
- İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Sitologiya, embriologiya və histologiya kafedrası - 1 yer
- Bioloji kimya kafedrası - 3 yer

Kafedraların müəllimləri:

- Normal fiziologiya kafedrası - 1 yer
- Hərbi terapiya kafedrası - 1 yer

Elmi Tədqiqat Mərkəzi:

- Farmakologiya şöbəsi (böyük elmi işçi) - 1 yer
- Bioloji kimya kafedrası üzrə Elmi Tədqiqat Laboratoriyası (kiçik elmi işçi) - 1 yer

Müsabiqədə iştirak etmək üçün sənədlərin təqdim olunma müddəti elan qəzetdə dərc olunduğu gündən 30 gün keçənədəkdir. Sənədlər rektorun adına yazılmış ərizə ilə birlikdə aşağıdakı ünvanla təqdim edilməlidir:
AZ 1007, Bakı şəhəri, Ənvər Qasımzadə küçəsi, 14
Telefon: 597-10-08

Etibarsız sayılır

Shorani Khiavi Sina (tələbə kontingentində qalan məzun); Hassanein Khafaji Ali (qrup 31713), Dəməhat Onur Səlcuk (qrup 120A14a), Məmmədova Aytən Umud qızı (qrup 317A25); Hadi Balagar Həsən (tələbə kontingentində qalan məzun); Hacıyeva Fidan Raman qızı (qrup 221A14b); Fatemeh Ostadmaher Mohammadbagher qızı (qrup 41913b); Ali Abeshahmad (qrup 419A4a); Nurettin Ciftçi İbrahim Halil oğlu (qrup 419A6b); Əzimli Rəfət Elman oğlu (qrup 120A1b); Abdullayev Camal Əhməd oğlu (qrup 121A3b); Kərimov Cəfər Kamran oğlu (qrup 222A3b); Qurbanova Zərifə Vüqar qızının (220A1b) tələbə bileti, Niloofar Mohammadi Germi Mostafa qızı (qrup 41812a) və Abbasova Finarə Samir qızının (qrup 117A7) müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bu günlərdə dosent İsgəndərov Vaqif Hüseyn oğlunun 60 yaşı tamam olub. V.İsgəndərov 1984-cü ildə ATU-nun Əczaçılıq fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib və Əczaçılıq kimyası kafedrasında baş laborant vəzifəsinə qəbul olunub. O, 1985-2000-ci illər ərzində kafedrada assistent, 2000-2005-ci illərdə baş müəllim işləyib, 2005-ci ildən bu günədək isə dosent vəzifəsində çalışır.

Hamının hörmətini qazanmış tələbkar müəllim

Dosent V.İsgəndərov çalışdığı illər ərzində kafedrada tədris, metodik-elmi və ictimai işlərlə fəal məşğul olub. Hazırda o, Əczaçılıq fakültəsinin bakalavr və magistr pilləsində təhsil alan tələbə və magistrantlara Azərbaycan və rus dillərində mühazirə dərsləri və praktik məşğələləri yüksək səviyyədə tədris edir.

V.İsgəndərov 3 dərs vəsaiti, 3 tədris-metodik vəsait və 1 müəlliflik şəhadətnaməsinin (patent) müəllifidir. Bakalavr və magistratura pilləsi üzrə çoxsaylı fəhn proqramlarının tərtibində həmmüəllif kimi iştirak edib, magistraturaya qəbul proqramına daxil olan test bankının hazırlanması sahəsində 2005-2019-cu illərdə Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə əməkdaşlıq edib.

O, əczaçılıq elmləri üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi üzrə dissertasiyaların rəyçisi və birdəfəlik müdafiə şuralarının üzvü təyin olunub. Fakültə Tələbə Elmi Cəmiyyətinin işində münis və rəhbər kimi yaxından iştirak edir. Onun elmi rəhbərliyi ilə 18 magistrlik dissertasiyası yerinə yetirilib və müdafiə olunub.

Kafedranın və fakültənin ictimai həyatında yaxından iştirak edən V.İsgəndərov Fakültə Elmi Şurasının üzvüdür, eləcə də "Əczaçılıq və kimya elmləri üzrə Problem komissiyası"nın üzvü olub.

O, 1999-cu ildən kafedra üzrə tədris hissə müdiri kimi fəaliyyət göstərir. İşində tələbkar, prinsipial və intizamlı olan dosent V.İsgəndərov fakültə və universitet kollektivinin hörmətini qazanıb.

Əczaçılıq kimyası kafedrasının əməkdaşları yubileyi münasibətilə Vaqif müəllimi səmimi qəlbədən təbrik edir, ona sağlamlıq uzun ömür, işlərində müvəffəqiyyətlər arzulayırlar.

Müsabiqədə iştirak etmək istəyənlərin nəzərinə

Kafedralar üzrə vakant yerləri tutmaq üçün müsabiqədə iştirak edənlər Elmi katibliyə aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. Rektorun adına ərizə.
2. Kadrlar uçotunun şəxsi vərəqəsi (yeni formatta).
3. Kafedradan verilmiş xasiyyətnamə. Xasiyyətnaməni kafedranın müdiri və həmkarlar təşkilatının sədri imzalamalıdır. Xasiyyətnamənin müsbət və ya mənfi olması, o cümlədən bu şəxsin yeni müddətə kafedrada çalışıb və ya çalışmaması əsaslandırılmalıdır. Kafedra müdiri vəzifəsinə iddiaçılara xasiyyətnaməni fakültənin dekanı və həmkarlar təşkilatının sədri imzalamalıdır.
4. Tərcümeyi-hal. Burada şəkil, ad, soyad, bitirdiyi məktəblər, elmi ad və dərəcələr, bildiyi dillər, bildiyi kompüter proqramları, çap olunmuş işlərin sayı, işlədiyi yerlər, hazırkı vəzifədə neçə il çalışması, niyə bu vəzifədə yenidən seçilmək istəməsi, olduğu ixtisasartırma kursları, ailə vəziyyəti barədə ətraflı məlumat, yaşadığı ünvan, elektron poçt ünvanı və telefonu göstərilməlidir.
5. ATU-nun klinikalarında çalışanlar üçün son beş ilin həkimlik fəaliyyəti barədə klinikadan verilmiş arayış. Arayış klinikanın direktoru və həmkarlar təşkilatının sədri tərəfindən imzalanmalıdır.
6. Son beş il ərzində çap olunan elmi işlərin siyahısı. Siyahı müəllif və kafedra müdiri tərəfindən imzalanmalıdır.
7. Açıq mühazirənin və ya açıq təcrübə dərslərini videoçəkilişinin diskisi.
8. Şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti.
9. Müvafiq elmi dərəcə diplomu və elmi ad attestatının surəti.

Qeyd: ATU-nun əməkdaşı olmayan mütəxəssislər siyahıdakı 3-cü, 5-ci və 7-ci bənddəki sənədlərin əvəzinə, sonuncu iş yerindən verilən xasiyyətnamə, işlədiyi klinikadan həkimlik fəaliyyəti barədə arayış və əmək kitabçasından çıxarışı təqdim etməlidir.

"Ümumi fizioterapiya" dərsləri işıq üzü görüb

Bu günlərdə AMEA-nın müxbir üzvü, əməkdar elm xadimi, professor Əlişir Musayev və ATU-nun Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya kafedrasının müdiri, dosent Paşa Mehdiyev birgə müəllifliyi ilə "Ümumi fizioterapiya" kitabı işıq üzü görüb. Kitabın rəyçiləri adçıkilən kafedranın professoru N.Hüseynov və Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Tibbi Bərpa İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini, professor S.Hüseynovadır.

Tibb Universitetinin tələbələri üçün ümumi fizioterapiyanın proqramına uyğun olaraq yazılmış yeni kitab Azərbaycan dilində bu sahəyə aid ilk orijinal dərslərdir. Kitabda fizioterapiya barəsində müasir təsəvvürlər, fiziki amillərin təsir mexanizmi, onların istifadəsinə əsas göstəriş və əks göstərişlər, müalicə aparatları, müalicənin verilmə texnikası barədə məlumatlar öz əksini tapıb. Dərslərdə müalicə-profilaktika və sanator-kurort müəssisələrində fizioterapevtik yardımın təşkil olunması, xəstələrin

həmin müəssisələrə seçilib göndərilməsi haqqında məlumatlar da verilib. Həmçinin əvvəlki nəşrə müəyyən düzəlişlər edilib və yeni müalicə üsulları əlavə olunub.

Bu dərslərdən tələbələrə yanaşı, fizioterapistlər, fizioterapiya və tibbi bərpa ixtisası üzrə təhsil alan rezidentlər, fizioterapevtik kabinetlərdə və sanator-kurort müəssisələrində çalışan fizioterapevt həkimlər də istifadə edə bilərlər.

Bioloji kimya kafedrasının elmi məqalələri xarici nəşrlərdə

Artıq neçə illərdir ki, ATU əməkdaşlarının elmi məqalələri dünyanın nüfuzlu tibb jurnalları və elmi toplularında vaxtaşırı dərc olunur. Buna bir nümunə də Bioloji kimya kafedrasının fəaliyyəti ilə bağlıdır. Son dövrlərdə kafedranın müdiri, professor Gülnarə Əzizova, əməkdaşlardan dosent Mahirə Əmirova, baş müəllimlər Rəna Rəhimova, Ella da Hüseynova, Gülnarə Hüseynova və başqalarının tanınmış tibb jurnallarında çap etdikləri məqalələr bunun əyani sübutudur.

gəlməyə imkan verdi ki, xəstələr hospitalizasiyadan qabaq ikincili infeksiya ilə adətən ağırlaşmamış olurdular. Bu səbəbdən onların heç ehtiyacı olmadığı halda, bir antibiotik çoxunun ölümünə səbəb olubmuş.

Bundan əlavə, vaksinasianın kütləvi aparılması da əslində düzgün tibbi strategiya deyilmiş. Çünki bu da bir sıra xəstələrin allergiya, ürək infarktı, tromboz və s. ağırlaşmaları ilə nəticələnirdi. Bu səbəbdən hətta İtaliyada "Ast-

razenecca" vaksinləri istifadədən çıxarılmış, iki tibb bacısı və bir həkim cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmişdi".

Məqalənin sonunda virusa yoluxmamaq, yoluxduqdan sonra isə vəziyyəti yüngülləşdirmək üçün ÜST-ün məsləhətləri verilib.

Bundan başqa, Britaniyanın məşhur "HEALTH" tibb jurnalında çap olunan "Antimikrob peptid-

lərin istifadəsi və sintezi" məqaləsində deyilir ki, bütün canlıların bədənində müdafiə sistemini təşkil edən zülallardır. Onlar o qədər mükəmməldir ki, sağlam hüceyrələri zədələmədən ancaq şiş, virus, bakteriya, parazit, göbəkəkləri məhv edir. İndi alimlər antimikrob peptidlərin mislini yaratmağa çalışırlar.

Onu da qeyd edək ki, kafedranın dosenti Mahirə Əmirova nüfuzlu "Veterinary and Animal Science" jurnalında dərc olunan məqalələri redaktə etdiyinə görə, ona nəşr tərəfindən sertifikat verilib.

"COVID-19 xəstəliyinin antibiotiklərlə terapiyası və vaksinasianı haqqında gizlədilmiş məlumatlar" adlı məqalə "Web of Science"da çap olunub. Məqalədə deyilir: "Koronavirus xəstələrinin erkən dövrdə müalicəsi bütün infeksiyon xəstəliklərdə olduğu kimi, antibiotiklərlə aparılırdı. Bu da xəstələrin reanimasiya şöbəsinə düşməsinə, hətta dünyasını dəyişməsinə gətirib çıxarırdı. Məsələ bundadır ki, antibiotiklər immün sisteminin işini zəiflədərk xəstənin bədənində koronavirusun inkişafına yol açır. 30 mindən çox xəstə üzərində aparılmış tədqiqatlar belə nəticə

Baş redaktor
MƏĞRUR ƏLİYEV

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır

Qəzet "Təbib" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılır, səhifələni, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də çap olunur və universitet daxilində yayılır

ÜNVANIMIZ:
Mərdanov qardaşları - 98c
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisensiya H - 022633
İndeks - 0269
Sifariş - 2651
Sayı 2250